

O prknech, která znamenají svět

pátek 2. listopadu 2012 / 6. číslo, 10. ročník přehlídky

ŽNOVINY

Zpravodaj Kláštereckých divadelních žní

Barokní divadelní obžerství z Kuksu

Včera se na prknech kláštereckého kulturního domu představil soubor z východočeského Kuksu, Geislerss Hofcomodianten. A diváci se poprvé v průběhu letošní přehlídky rozdělili na dvě protichůdné skupiny. Jedné se divadlo až nekriticky líbilo, v té druhé zanechalo rozporuplné pocity.

Neexistuje nic lepšího pro debatu mezi přáteli divadla, než kontroverzní divadelní kus. A ten včerejší zanechal v divácích tak silné pocity, že po čtyřech dnech se diváci zúčastnili debaty s herci ze souboru. Někteří zjistili až tam, o čem hra vlastně byla, někteří se ujistili, že nebyli sami, kdo během hry tápali, a někteří si prostě jen chtěli povídat o výborném divadle.

Koneckonců právě o tom jsou Klášterecké divadelní žně. Takže všem přejeme více "jiných" divadel a více zážitků při jejich sledování.

Divadlo se dá dělat kdekoli, kde je divák Ať si kdo chce, říká co chce

Rozhovor s režisérem Petrem Haškem, který zbláznil lidi do barokního divadla

Můžete nám představit váš soubor?

Razíme nový barokní divadelní styl a fungujeme už jedenáct let. Vznikli jsme na čistě amatérské bázi v Kuksu, kde máme domovskou scénu. V Kuksu jsme také každoročně tvořili, a vlastně dodnes tvoříme, jednu hru ročně v rámci festivalu Theatrum Kuks. Snažíme se tím navázat na slavnou barokní divadelní tradici, na kterou se v Čechách trochu zapomíná. Neděláme ovšem žádné rekonstrukce, ale snažíme se najít něco, co je společné pro baroko a dnešek. Nebo najít v barokních hrách současná témata a udělat si to po svém.

Soubor je stále ve stejné sestavě nebo se obměňujete?

Já hodně dbám na to, koho přizvu ke spolupráci. Takže částečně se trochu obměňujeme, ale jádro zůstává pořád stejné.

Váš soubor je plný mladých lidí. Začínali jste před jedenácti lety, jak se stane, že mladí lidé začnou oprašovat barokní hry?

My jsme měli a máme dosud otce této myšlenky, který nás tím naočkoval. Jádro zakladatelů souboru je z jednoho gymnasia, kde jsme dělali studentské divadlo. Tam nás oslovil muzikolog, specialista na baroko Stanislav Bohadlo, shodou okolností otec jednoho z herců. Ten si v Kuksu pořídil chalupu a začal se zajímat, co se tam děje. Přišel i s myšlenkou založení zmíněného festivalu, i s myšlenkou udělat premiéru inscenace, která se tam určitě

před těmi třemi sty lety hrála. Byla to hra Amor tyran. Pan Bohadlo nás přemluvil, abychom jí udělali a nám se to tak zalíbilo, že jsme se rozhodli to zopakovat i příští rok. A takhle jsme si našli cestu k baroku.

A vy jste byli partička mladých intelektuálů?

(*pobavený smích*) My jsme byli partička buřičů. Dělali jsme takové undergroundové divadlo, kdy nás bavilo naštvávat publikum a provokovat. Nevím, jestli jsme byli intelektuálové, ale bavilo nás dělat společně divadlo. Hlavně jsme byli kamarádi a naše divadlo dodnes stojí především na přátelství.

Jste dobrou duší souboru, točí se dění kolem vás?

To zní dobře. Zatím jsem všechny naše inscenace režiroval a nějak jsem se prohrabával těmi materiály. Tak nevím, ale asi by to beze mě nešlo (*smích*).

Co byste řekl o dnešním představení? Jak sháníte materiály, jak se k vám texty dostávají?

To je velmi zajímavé, protože Stanislav Bohadlo, muzikolog a badatel, se se svou dcerou hodně zabývají italským divadlem. Jezdí po světě, takže vždycky přijdou na něco zajímavého. Něco, co ještě nikdo nikdy nedělal, na co se zapomnělo. Dají mi to přečíst a fecnou něco o historii. Já většinou odpovím, že se to nedá udělat, nebo že je to náročné a v dnešní době to nikdo nepochopí.

Pokračování na další straně

Jana Kokmanová
Bylo to velmi zvláštní představení. Chvillemi člověk nevěděl, jestli je to ze současnosti, z minulosti, ale bylo vcelku dobré.

Jitka Kúsová
Já jsem nadšená, mě se moc líbilo. Bylo to kreativní, něco, co se v divadle moc nehraje. Bylo to náročnější a mě se moc líbilo.

Veronika Zajíčková – Jústlová
Určitě se mi líbilo pěvecké zpracování, bylo to určitě zajímavé zpracování. Myslela jsem si, že to bude větší legrace, ale o to to bylo zajímavější.

Tereza Benišková
Představení se mi moc líbilo. Jsem spokojená, bylo vtipné, veselé, zábavné. O ženských, pro ženský, doporučila bych ho.

Jarda Kudla
Z dnešního představení mám trochu rozporuplné pocity. Zhruba od poloviny jsem jim příliš nerozuměl, takže jsem se začal soustředit na detaily a tím se začal ztrácet v ději. Přiznám se, že pro mě je to představení, které mi moc nevyhovuje. Nesmím zapomenout, že se mi líbila pěvecká složka, ta byla perfektní, ale o ději stále ještě přemýšlím.

Divadlo se dá dělat kdekoli, kde je divák

Rozhovor s režisérem Petrem Haškem, který zbláznil lidi do barokního divadla

Nakonec mě to ale stejně nějak chytne a snažím se hru nějak zinscenovat pro dnešního diváka. V současnosti jsme už trochu rozšířili naši dramaturgii i o známější texty. Dělalí jsme Lakomce nebo naše poslední premiéra byla hra Láška ke třem pomerančům, což je známá hra Carla Gozziho. Chtěli jsme trochu bojovat s diváčkou obcí, trochu ji rozšířit, aby si lidé nemysleli, že půjdou na něco, čemu nebudou rozumět, co neznají. Myslíme si, že nejsme pro náročného diváka, nebo příliš intelektuálního, chceme, aby se na tom pobavil úplně každý. Ale zároveň mu nelezeme... že jo. Tak bychom byli rádi, aby se divák trochu zamyslel, aby představení vedlo k nějaké diskusi. Myslíme si, že naše hry fungují i pro diváka, který si v tom chce něco najít, i pro diváka, který se chce jen pobavit, třeba hravostí, vizuálem, písničkami i tím, že se tam stále něco děje.

Když jste jediným režisérem takto specifického divadla, nebojíte se, že se začnete opakovat, že budete pořád stejní?

To víte, že se bojím. Já osobně se ale víc bojím vyhoření. Najednou člověk přestane mít témata, přestane mít chuť něco sdělovat. Toho se bojím, protože ta dnešní doba o tom je, raději nic neřešme, protože to nemá smysl a je to jenom o tom bavení se za každou cenu, ubavení se k smrti. Zatím mě to tedy ještě úplně nepohltilo, ale pokud bychom neměli žádnou zpětnou reakci a nikoho to nezajímalo, nejspíš by k tomu asi došlo. Zatím to funguje, pořád máme pnutí dělat divadlo, ale nemůžu říct, jak dlouho to ještě bude trvat. Každou novou věcí se začíná od začátku, je to trápení a bolí z toho hlava, člověk se u toho opravdu hodně napřemýšlí a věnuje tomu spoustu času. Kolikrát si říkám, jestli to má vůbec smysl, jestli to vůbec někomu zajímá. Zatím v tom smysl vidíme, takže je to v pořádku.

Hrajete v různých prostorech, v kostele,

na voze, s dodávkou, na klasickém jevišti, proč?

Ono je to často tím, co si řekne to téma nebo látka, kterou si zvolíme k inscenování. Ne všechno se vždycky hodí do klasického kukátka. Například u jezuitské hry Ambrosie, o prvním církevním otcí, nám přišlo zajímavé vrátit divadlo do kostela, kde se původně ve středověku hrálo. A na druhou stranu nám i různé prostory vytváří scénografii, protože ten prostor často hraje.

My pořádáme druhým rokem festival, který se jmenuje Putovní festival po zámeckých a klášterních divadlech. Každý rok zmapujeme jeden z krajů, kde byla barokní divadelní tradice na zámcích nebo v kláštřích. A hrajeme například i v místech, kde ona budova již ani nestojí, ale víme, že tam dříve byla, takže hrajeme v pleneru.

Výborné to bylo v Jičíně v jezuitské koleji, kde svého času pobývala ruská armáda. Hráli jsme v jídelně pomalované ruskými malůvkami, bylo to velmi zajímavé. Baví mě vyjíždět naproti lidem, kteří by do divadla třeba vůbec nepřišli. Přesně jak to dělali před třemi sty lety. Taky nehráli v divadlech, putovali a kočovali. Divadlo se dá udělat kdekoli, kde je divák.

Soubor se nyní skládá z profesionálních herců, tak je asi složité sladit zkušební i termíny představení.

Je to čím dál složitější. Letos jsme se ještě účastnili přehlídek amatérského divadla, protože do letoška jsme na amatérské bázi fungovali. Tentokrát už jsme ale začali žádat o granty na výrobu nových inscenací, případně na výjezdy. Tím jsme přešli na profesionální bázi. Je to dáno i tím, že herci ze souboru se začali žít divadlem. Takže teď nám přijde fér, ukončit naši amatérskou éru, i když amatérské divadlo máme moc rádi právě kvůli té zpětné vazbě. Například i na vaší přehlídce nám přišlo příjemné se o hře pobavit, což v profesionálním divadle nefunguje. Maximálně si přečtete

recenzi, ale už je to o vztahu s recenzentem, je to osobní. Na přehlídkách je to také osobní, ale protože mi připadá, že amatérští divadelníci jsou jedna velká rodina. Ačkoli i tady samozřejmě existuje rivalita. Trochu jsme začínali cítit, že se na nás někteří dívají skrze prsty, že zabíráme místa na přehlídkách. Je to o setkávání lidí a vzájemné inspiraci. My už od toho dáváme ruce pryč, ale doufáme, že nás někým občas pozvou a my rádi přijedeme.

Kromě režirování porotujete na různých přehlídkách, jaké to je?

Já do toho vůbec nechci jít. Ale pak jsem si řekl, že už jsem dlouho neviděl, co se děje v amatérském divadle. Se souborem jsme se vždy zdrželi jen jeden den a nic jiného jsme neviděli. A protože mě to zajímalo, tak jsem si řekl, že to porotování jednou vezmu. Musím říct, že mě to nakonec oslovilo. Nevím, jak je to přínosné pro ty divadelníky, ale pro mě je to přínosné. Nutí mě to analyzovat věci, které bych normálně nerozebíral. Rekl bych si, tohle mě nezaujalo a tím bych to uzavřel. Já se tím navíc i učím. Rozebírám si proč mě to nezaujalo, proč to ztrácelo tempo, v čem naopak to bylo zajímavé. A taky mě to učí působit pedagogicky, jak to těm lidem sdělit, abych si nevytvořil hradbu a došlo ke komunikaci, k výměně názorů. Pro mě, jako režiséra, je tohle všechno hodně cenné. Takže to vlastně dělám ze zřetelných důvodů, že.

Jak jste spokojeni s dnešním představením?

Jsem spokojen. Já už o tom mluvím na té debatě po hře. Dnes to byla lehce rozvzpomínací akce, protože je to inscenace založená na rytmu a musí to prostě šlapat. Takže když někdo zaváhá, hned se to pozná. A zároveň, a to je zajímavé, vy jste nám publikum doprovodem programem rozešli, ale trochu jinak, než bychom si my představovali. Diváci byli připraveni se bavit. Takže se ze začátku hodně bavili, což je příjemné a navíc tu byly potlesky, ale pak se stává, že nám to trochu narušuje ten rytmus. Mám pocit, že diváci měli chuť se bavit a mohl jim unikat celek. Dobře se hrálo a je to pořád lepší, než žádná reakce.

Ať si kdo chce, říká co chce

Oiča Ratajová

Představení jsem viděla už druhou a moc se mi líbilo. A dnes jsem si ho víc užila, protože tím, že je v příběhu spousta linií, některé věci mi až dnes dávaly smysl.

Jaroslava Staňková

Překvapilo mě. Divadlo v takovém podání jsem viděla poprvé. Bylo jiné, než na jaké jsme běžně zvyklí.

Miroslav Foltýn

Obligátně výborné. Líbily se mi hlavně velmi vyrovnané výkony všech herců, což vždycky nebývá zvykem.

David Kodytek

Byl to totální nářez, líbilo se mi to. Ale asi bych hru potřeboval vidět ještě jednou, protože jak byla mnohovrstevnatá, chvílemi jsem se ztrácel. Ale i když jsem se chvílemi ztrácel, neustále mě to bavilo.

Patrik Ulman

Představení dobrý, spousta vynikajících nápadů, ale chvílemi až moc. Nestačil jsem je vstřebávat. Výborný nápady, 3D stoly a židle, animace některých postav, ale bylo toho moc na jednodu.

Míra Nyklíčková

Mám rád divadlo, které si vystačí s málem. Nepotřebuje zvláštní efekty a sází na silné herectví. Včera jsem si toho užil dostatek, chvílemi toho bylo až trochu moc. A to je pro mě jediný problém inscenace. Množství skvělých nápadů a úžasných hereckých kreací mě pohltilo natolik, že jsem je nestačil všechny vstřebat. Ale to je samozřejmě můj problém, nikoli souboru.

Festivalová fotostory Štěpána Malasta

Nepochopíte-li něco...

...během představení...

...tvařte se nenápadně..

ŽŇOVINY vám přinesli Zdeňka a Míra Nyklíčkoví, Štěpán Malast a Honza Valta